

25

1946 - 1956

1946-1956

DIT WORDT GEDAAN!

TER GELEGENHEID VAN HET
10-jarig bestaan
VAN HET HUMANISTISCH VERBOND
WORDT IN DEZE BROCHURE
EEN OVERZICHT GEGEVEN
VAN DE RESULTATEN SINDS 1946

Een eigen gezicht

Is het een masker of je eigen gezicht?

Deze spreuk hangt in sommige woningen op een bordje aan de wand. Hij vraagt: „Zie ik je wel zoals je werkelijk bent?” Er was een tijd, dat deze vraag in het bijzonder gold voor buitenkerkelijken en ongodsdienstigen. Zagen we ze wel zoals ze waren? Wat wisten we anders van ze, dan dat ze niet naar de kerk gingen en dat de

godsdienst hun geestelijk leven niet uitmaakte. Die negatieve wetenschap leidde er soms zelfs toe, dat we ze alleen maar als anti-godsdienstig beschouwden. Zonder dat we het merkten, zetten we die mensen een masker op. Het kwam echter ook voor, dat sommigen onder hen zich zelf een masker voorbonden door naar de kerk te blijven gaan zonder een greintje geloof in het hart.

Tot, tien jaar geleden, het Humanistisch Verbond werd opgericht. Van dat ogenblik af is steeds duidelijker geworden, dat vele zgn. cnkerkelijken en ongodsdienstigen een eigen gezicht hebben. Zij zijn humanisten. Door het bestaan van het Humanistisch Verbond hebben zij dit van zich zelf ontdekt. Want het Verbond maakt geen humanisten, het brengt velen tot het bewustzijn humanist te wezen. Onschatbaar is het voordeel, dat daaruit voortvloeit voor het geestelijk leven van het gehele Nederlandse volk. Want dat leven is gezonder en sterker naarmate meer Nederlanders zich bewust zijn van de plaats waarop zij staan.

Dit is de eerste winst, opgeleverd door het bestaan van het Humanistisch Verbond.

Het bestaan van het Verbond verheldert bovendien het geestelijk leven in Nederland, door duidelijk te maken wat humanisme is. Het is niet altijd gemakkelijk andersdenkenden te begrijpen. Dat wordt helemaal moeilijk, als die ander niet duidelijk te kennen

1947

„Van moraal kan geen sprake zijn voor wie niet gelooft aan een God, die de mens zekere verplichtingen heeft opgelegd en het kwade bestraft. Waarom zouden wij niet iets van een ander weg-nemen, als wij het zo goed kunnen ge-bruiken en niemand het bemerken zal?”

„Wie niet in een God gelooft, doet wat nuttig en aangenaam voor hem is. Alle systemen om een moraal op te bouwen zonder God houden geen stand.”

Vastenbrief van de
Nederlandse Bisschoppen.

1955

„1. Humanist en katholiek moeten elkan-der broederlijk bejegenen en elkaar met respect benaderen. Elke liefdeloze aan-val en ongemotiveerde be- of veroor-deling is verwerpelijk te achten.

„2. Zij kunnen elkaar ook inderdaad ontmoeten: in een eerlijk gesprek over de principiële verschillen; in samenwer-king op grond van wat zij gemeenschap-pelijk hebben op het vlak van menselijk-heid, gerechtigheid en naastenliefde.

„3. Deze samenwerking is noodzakelijk gezien de grote problemen, waarvoor wij ons gezamenlijk gesteld zien en de dien-overeenkomstige wereldomvattende op-drachten.”

PLEIN 1955.

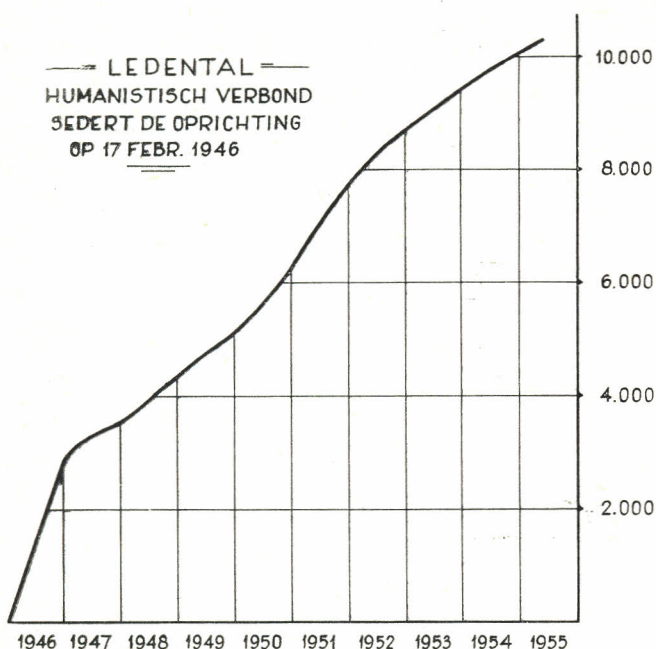
geeft waar het op staat. Dat doen de humanisten nu echter wèl. Ze tonen hun eigen ge-zicht. En ze laten zich niet zo maar een masker opzetten door anderen. Daar is het geestelijk leven alleen maar bij gebaat. Dat is de tweede winst sinds de oprichting van het Huma-nistisch Verbond.

De derde winst is: een groter mogelijkheid van reël contact tussen de mensen van uiteen-lopende levensovertuigingen. Zolang niet duidelijk is waar men gaat en staat, blijft zulk een contact onwerkelijk en on-vruchtbaar. Maar als de prin-cipiële verschillen en de over-eenkomsten scherp worden be-licht, weten we wat we aan elkaar hebben, waar we kunnen samenwerken, waar niet.

Een eigen gezicht, dus een eigen plaats te hebben in de volksgemeenschap, betekent voor de humanisten niet, dat er een nieuw hokje wordt toegevoegd aan het schotten-rijke Nederlandse geestesleven. Want de humanist is voor-stander van een vrij en open geestelijk verkeer, van een voortdurende ontmoeting der levensovertuigingen: in het da-gelijks leven van de arbeid, de

ontspanning, de ontwikkeling. Hij verwerpt de idee van een humanistische school, een humanistische sportvereniging, een humanistische personeelsvereniging en wat al meer van dergelijke funeste apartjes. Hij acht zulke splitsingen van de organen der volksge-meenschap het grootste gevaar voor een gezond geestelijk leven in Nederland.

Tien jaren Humanistisch Verbond hebben het humanisme een eigen plaats in Nederland gegeven. Een gaping werd gevuld, een tekort werd opgeheven.

Mens en Verbond

Wie het geestelijk leven in Nederland met belangstelling volgt, zal erkennen dat het humanisme en Het Verbond daarin van grote betekenis zijn geworden.

Van niet minder belang is de vraag:

Wat betekent het Verbond voor zijn tienduizend leden?

Tienduizend mensen van allerlei slag en soort:

praatgragen en zwijgzamen, zelfverzekerden en aarzelenden, verstands- en gevoelsmensen, intellectuelen en minder ontwikkelden. Natuurlijk hebben deze tienduizend één groot goed gemeen: de humanistische levensovertuiging.

Op grond daarvan staan zij niet onverschillig tegenover het gebeuren om hen heen. Maar ook deze maatschappelijke belangstelling is zeer verscheiden gericht:

politiek daklozen en leden van Partij van de Arbeid en V.V.D., voor- en tegenstanders van bewapening, aanhangers van de Derde Weg en voorstanders van het Noord-Atlantisch pact.

Ge kunt ze alle in het Verbond ontmoeten.

Het is een en al verscheidenheid.

En toch,

ondanks de grote verschillen in karakter, ontwikkeling en welstand (en misschien ook wel juist daardoor), ontdekken velen — vaak tot hun eigen verrassing — in het Verbond het leven-in-gemeenschap.

Dit kan worden bereikt indien ieder in de plaatselijke gemeenschap de taal kan beluisteren die hij of zij verstaat.

Daarom is het werk in de gemeenschappen ook zo gevarieerd.

Degenen die tot beschouwing en filosofisch overpeinzen zijn geneigd, vinden er een discussiecentrum.

Zij, die de levensvragen meer gevoelsmatig benaderen, zoeken in de huiskamerkring het levend contact met anderen om tot helderder inzicht in deze vragen te komen.

Weer anderen vinden hun geestelijke samenbinding in het gemeenschappelijk genieten van muziek, toneel of film.

Voorts is er een groeiende aandacht voor het groepswork. Leden die van nature reeds een zekere eenheid vormen, werken in groepen samen.

Zo spreken jonge ouders met elkaar over vragen van opvoeding en

GEMEENSCHAPPEN

ALMAAR:	Coenestraat 16
ALMELO:	Haven 8.2. 119
AMERSFOORT:	Galvanistraat 15
AMSTERDAM:	Archimedesplantsoen 26-1
APPELDOORN:	Wiltersingel 86
APPELSCHIA:	Suidelaan 21
ARNHEM:	Gerhard Voethstraat 14
ASSEN:	Frans Halslaan 9
BAARN:	Postbus 57
BEVERWIJK:	Koningsweg 171, Velsen-N. (Post Beverwijk).
BILVEYDUS:	Oezichtslaan 1
BREDA:	Saronielaan 96
BREKSTUM-HEERLEN:	Engerstraat 58, Treebeek.
BREFT:	Meckaystraat 41
DIVYSTER:	Brinkgreverweg 93
DORTMUND:	Hazeeg 92
DORNBECHE:	Van Boerjestrat 112
DRACHTEN:	Noordkade 5
ENSBROEVEN:	Armadinaplein 45
EMMEN:	Meerstraat 24
ENSCHDE:	NWfaweg 2
GOOS:	Kleine Kade 13
GOINCHEN:	Duiventrek 4
GOERDIJK:	Schoolstraat 18
GOUDA:	Voor-Willems 59
GRONINGEN:	Hoornsediep 26-4
DEK HAAG:	J.P. Coenstraat 42
HAARLEM:	Vondelweg 96
HEERENVEEN:	Burg. Falkenaweg 68
DEK HELDER:	Singel 53
HENGELO-O.V.:	Bremerweg 398
HILVERSUM:	Melkrood 25
HOOGESLAND/SAPPENMEER:	Pariststraat 31
LAREN/HARTOUM:	Schependrift 48
LEEUWARDEN:	Noordvlietstraat 1
LEIDEN:	Vliet 45
LOCHUM:	Poorters Janlaan 17
MAASTRICHT:	Reinier Nafagerstraat 20
MEPPEL:	de Vos van Steenwijklaan 29
MIDDELBURG:	Prinses Marijkeplein 6
MUSSELKANAAL:	Oosterparallelstraat 15, Stadskanaal.
NAARDEN/RUSSUM:	Kazerlingh Onneweg 80
NIEUW-VIEDORP:	Dorpstraat 55, Winkel (N.R.).
NUNSPEET:	Groenelaantje 7
NIEBOER:	Nr. 80, Katlijk-Pr.
NIEBORN:	Berg en Dalweg 369
OOST ZEEUWS VLAANDEREN:	Scheldekade 12
OSN:	Hooghuisstraat 27
ROTTERDAM:	Bergelaan 326-b.
SCHIEDAM:	St. Liduinaaplein 8
SNEEK:	Willemsstraat 20
SOGST:	Spangweg 6
TERSCHELLING:	Pirolastraat 4, West-Terschelling.
TIEL:	Dr. Schaepmanstraat 70
UTRECHT:	Mauritstraat 64
VEENDAM/WILDEVANK:	Nijverheidsstraat 22, Wildervank.
VILLEN:	Jan Kostelijklaan 21
VLAARDINGEN:	van Rieboeckstraat 5
VISSINGEN:	Hogeweg 125
VOORBURG/RIJSWIJK:	Paradijstraat 53, Voorburg.
WAGeningen:	Prunstraat 8
WASSENHAAR:	Duinrell 1
WINTERSWIJK:	Groenloeweg 97
ZAKSTREK:	Abeelstraat 24, Zandam.
ZANDVOORT:	van Speijkstraat 1-rd.
ZELST:	Park Welgelegen 25, Driebergen.
ZUTPHEN:	Prof. Treubstraat 17
ZWOLLE:	Violierenstraat 18-a.

onderwijs, zijn er bejaardenclubs, is er de Humanistische Jongeren Gemeenschap.

Het Practisch Humanisme waarover later wordt gesproken, blijft hier dan nog onvermeld.

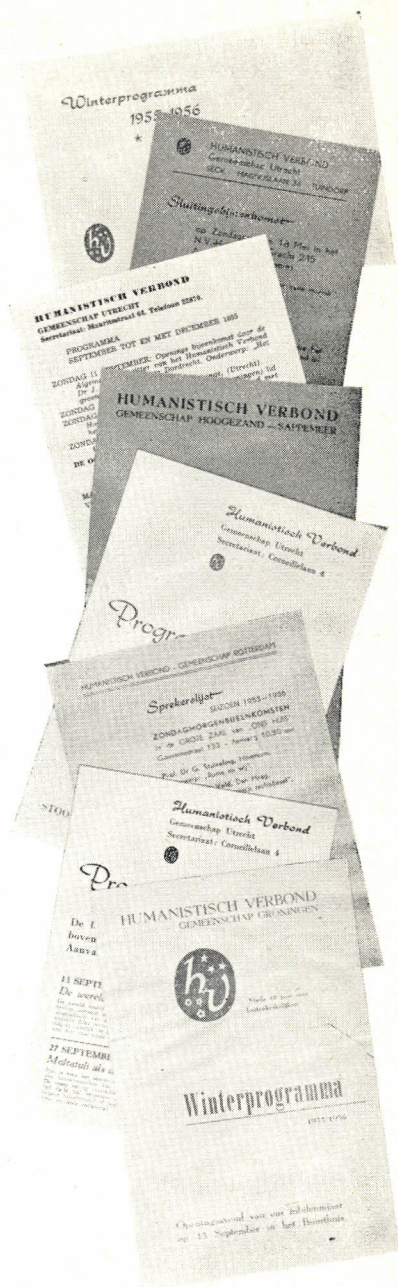
Aldus is met deze verscheidenheid in het Verbond bereikt dat ieder er naar zijn behoefte een geestelijk tehuis vindt.

Echter, de gemeenschap is meer dan de samenvoeging van al deze verschillende werkzaamheden.

De kern van alle plaatselijke werkligt in de samenkomsten van alle leden. Dit kan zijn in bijeenkomsten waarvan de bezinning het hoofddoel is; het kan ook zijn in bijeenkomsten waar de gezelligheid de boventoon voert. Deze algemene bijeenkomsten werken verfrissend op de geesten, niet in het minst door de verscheidenheid der deelnemers.

Zelfoverschatting en enge blik bedreigen de mens, die zich in eigen kringetje opsluit.

In de gemeenschap ontmoet hij anderen met andere opvattingen en inzichten en eerst in deze ontmoeting komt zijn leven tot volle ontplooiing. Dit is de rijke ervaring van 10 jaren plaatselijk gemeenschapsleven in het Humanistisch Verbond.

Verbonden met de medemens

De leden van een Verbondsgemeenschap zijn iets meer en iets anders dan alleen maar bezoekers of contributiebetalers. Dit heeft het voorgaande hopelijk duidelijk gemaakt.

De gemeenschap wil voor alles de plaats zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

Een ontmoeting overigens waartoe geen enkel lid verplicht is. Wie aan het gemeenschapsleven niet volledig deel kan nemen behoeft om die reden niet buiten het Verbond te blijven. Hoe dan zou trouwens het gemeenschapswerk worden wanneer men slechts zou meedoen omdat het nu eenmaal zo hoort.

Er zijn dus altijd leden, die weinig of geen deel hebben aan de gemeenschapsactiviteiten, b.v. omdat zij in hun vaak overvol leven nog niet meer relaties — hoe waardevol ook — willen aanknopen. Anderen echter hebben een schrijnende behoefte aan menselijk contact. Lijkt het soms niet alsof de eenzaamheid onder de mensen toeneemt, alsof we verder van elkaar komen te staan, ook al brengen techniek en bevolkingstoename ons steeds dichter bijeen?

In 16 plaatsen van ons land worden buitenkerkelijke patiënten — die daartoe de wens te kennen geven — regelmatig bezocht in ziekenhuizen, sanatoria of thuis.

Aan deze bezoeken werken 53 bezoekers en bezoekers mede.

In 10 plaatsen werden cursussen gegeven over dit werk, waaraan gemiddeld 10 personen per cursus deelnamen. Niet alle deelnemers aan deze cursussen zijn reeds praktisch werkzaam, doch er is een mogelijkheid hen allen binnenkort in het werk te betrekken.

Een voorzichtige berekening wijst uit, dat gedurende 1955 t/m Augustus ruim 1800 bezoeken zijn afgelegd.

In twee sanatoria worden maandelijks, in een derde sanatorium 1 X per 3 weken bezinningstoespraken gehouden, welke door vele buitenkerkelijke verpleegden gaarne worden beluisterd.

Ongeveer 80 raadslieden zijn thans betrokken bij de geestelijke verzorging in arbeiderskampen en strafgestichten, bij het werk in de bureaux voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden, ziekenhuizen, sanatoria en als plaatselijk geestelijk raadsman.

In menig huis worstelt een mens — ongemerkt voor zijn omgeving — met zijn levensproblemen, zijn eenzaamheid, zijn tegenslag.

De Verbondsgemeenschap zou een kring van zelfgenoegzaamheid zijn, wanneer zij zich niet bekommeren zou om de mens, die al dan niet bewust wacht op een toegestoken hand.

Met Practisch Humanisme nu reikt het Verbond de hand naar allen, die het voordien zonder geestelijke steun moesten stellen.

Door Practisch Humanisme komt de ontmoeting tot stand zonder welke menselijke verbondenheid niet op kan bloeien.

Practisch Humanisme geeft de persoonlijke zorg in die mensenlevens waar deze bitter wordt gemist.

Deze zorg wordt soms niet anders dan in simpele vorm gevraagd. Het kan betekenen:

een paar kleine kinderen bij zich nemen, omdat hun moeder op ver ziekenbezoek moet;

eens omkijken naar een jongen uit een vreemde stad, die ziek op zijn kamer ligt;

een meisje van buiten met een werkkring in een grote stad een adres bezorgen, waar zij eens aanlopen kan.

Van bijzondere waarde kan Practisch Humanisme zijn voor de bejaarden. Voor hen immers maakt de eenzaamheid dikwijls alle dagen grauw en kleurloos. Zij missen de dagelijkse arbeid en staan daardoor vaak buiten het gebeuren om hen heen. Zij weten soms geen raad met hun lege dagen en de gedachte overbodig te zijn komt steeds sterker in hen op.

Deze levens kunnen weer opfleuren, wanneer zij van medemensen waarachtige aandacht en belangstelling ondervinden.

Practisch Humanisme kan ook meer omvatten. Het ontmoet ook de mensen die in een zodanig laagtepunt van hun leven staan, dat zij langzamerhand iedere binding hebben verloren, in zekere zin ontworteld, losgeslagen zijn. Hier is meer nodig dan belangstelling en medeleven. Hier wordt volwaardige geestelijke verzorging gevraagd om te bereiken, dat de getroffen mens weer op eigen benen kan staan en zijn plaats weer ten volle kan innemen in het leven, dat hem eerst ondraaglijk scheen.

In de tien jaren van zijn bestaan heeft het Verbond grote aandacht besteed aan de opbouw van dit werk, dat in de gemeenschappen wordt uitgevoerd onder leiding van een plaatselijk geestelijk raadsman. Tot zijn naaste medewerkers behoren de ziekenhuisbezoekers en -bezoeksters, die in steeds meer ziekenhuizen en sanatoria van grote betekenis zijn voor het patiëntenleven.

Er is meer. In samenwerking met de Vereniging voor Maatschappelijk Werk

„Humanitas” heeft het Verbond een stichting in het leven geroepen, die de oprichting nastreeft van bureaux voor levens- en gezinsmoeilijkheden, die voor de behandeling van deze moeilijkheden beschikken over een team van medewerkers (veelal raadsman, maatschappelijk werkster en psychiater). Wie iets weet van de nameloze misère die ook in deze tijd kan worden aangetroffen zal overtuigd zijn van de harde noodzaak van dit werk.

Zo streeft het Verbond met Practisch Humanisme naar een eigen levenssfeer, die velen weer kracht en élan in hun leven geeft.

Daarbij beperkt het zich niet tot de leden van het Verbond. Voor het gehele buitenkerkelijk volksdeel is dit werk van onschatbare betekenis.

Door dit werk maakt het 10-jarig Verbond ernst met de menselijke verbondenheid, die een van de hoekstenen van het humanisme vormt.

BUREAUX VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIKHEDEN OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG:

AMSTERDAM:

Hemonystraat 18 I,

Spreekuren: Ma. 13,30 – 14,30 uur;
Do. 19.30 – 20.30 uur

UTRECHT:

Mgr. van de Weteringstraat 81

Spreekuur: Ma. 19 – 20 uur.

HAARLEM:

Van Dordtstraat 88

Spreekuur: Wo. 20 – 21 uur

EINDHOVEN:

Anna Paulownastraat 1

Spreekuur: 1e en 3e Dinsdag van de
maand 19.30 – 20.30 uur; 2e en 4e
Woensdag van de maand 14 – 15 uur

Steun in nood

De tot nog toe van Practisch Humanisme beschreven werkzaamheden vertonen reeds een grote verscheidenheid, al was het alleen reeds doordat een deel ervan meer naar binnen is gericht, terwijl een ander deel zich ook tot buiten het Verbond wendt.

Met uitzondering van het sanatoriumwerk stemt het toch in zoverre overeen dat het zich voornamelijk bezig houdt met de mens in zijn eigen omgeving.

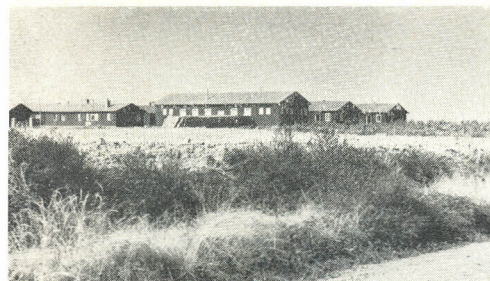
Het spreekt vanzelf, dat de behoefte aan geestelijke steun nog sterker kan leven bij de mens die deze eigen omgeving missen moet. In het bijzonder geldt dit voor de arbeiders in de her en der gelegen werkkampen. Ook al wordt veel gedaan om deze kampen zo woonbaar mogelijk te maken, zij kunnen het eigen gezinsverband toch nooit volledig vervangen.

Er worden dan ook zware eisen gesteld aan het geestelijk weerstandsvermogen van deze arbeiders, voor wie het leven ook daarvoor dikwijls allesbehalve rooskleurig was.

Het is geen wonder, dat deze arbeider soms in zorg zit over zijn gezin, over zijn toekomst, dat hij zo graag eens praten wil over zijn zorgen en moeilijkheden. Het is triest, wanneer hij dan moet zeggen: „Maar ik heb geen mens”.

Deze klacht was althans te beluisteren toen er in de kampen nog uitsluitend godsdienstige geestelijke verzorging werd verleend, die nu eenmaal de bewust-ongodsdienstige niet aanspreekt. Nu, na vijf jaren van humanistische geestelijke arbeid in deze kampen hebben tal van arbeiders de weg naar de humanistische geestelijke raadsman gevonden. In een persoonlijk gesprek leggen zij hem hun problemen en vragen voor.

Niet, omdat deze raadsman zelfs maar pretendeert een oplossing

HUMANISTISCH GEESTELIJK WERK IN DE ARBEIDERSKAMPEN

Dit geschiedt in de volgende kampen,
voor zover zij althans in gebruik zijn:

OP SCHOUWEN-DUIVELAND:

De kampen in de Zelkepolder bij Zierik-
zee, bij Burghsluis, Bruinisse, Ouwkerk,
Ellemeet, Brouwershaven, in de Schelp-
hoek

OP WALCHEREN:

Serooskerke, Aagtekerke, Biggekerke.

IN DE PEEL:

't Zinske, Sevenum, America, IJsselstijn
en Sluis 12.

IN DE POLDERS VAN HET LAND VAN VOLLENHOVE:

De Kikkerij, de Pikbroek, 't Eind van
't Diep, Lakeweg.

AAN DE WADDENKUST:

De Slikken, Lauwerpolder.

IN DE WIERINGERMEER:

De Terp, Slootdorp.

Het humanistisch geestelijk werk geschiedt
onder leiding van een hoofd van dienst,
bijgestaan door een assistent en 20 vrij-
willige medewerkers (geestelijke raads-
lieden.)

Voor inlichtingen kan men zich wenden
tot het Humanistisch Verbond, Bleijen-
burgstraat 1, Utrecht.

voor alle problemen kant-klaar te hebben. Dit zou in strijd zijn niet alleen met ervaring en inzicht maar ook met het grondbeginsel van alle humanistische geestelijke arbeid, dat de mens in zorg en nood pas waarlijk geholpen is door de uitweg die hijzelf ten-slotte vindt.

Maar deze mogelijkheid tot gesprek alleen reeds kan van beslissende betekenis zijn. In een goed gevoerd gesprek kan een mens tot klaarheid omtrent zijn eigen leven komen. Daarin kan hij zijn eigen vermogens leren kennen en gebruiken, als de ander ze in hem laat zien. In dit gesprek kan hij de geestelijke achtergrond vinden, die hem zijn moeilijkheden doet overwinnen.

De humanistische geestelijke verzorging heeft zijn bestaansrecht meer dan bewezen, hetgeen ook blijkt uit de gretigheid waarmee wordt deelgenomen aan besprekingen in grotere kring over levensvragen in het algemeen. De wijze, waarop deze geestelijke arbeid in de kampen wordt ontvangen heeft overduidelijk aangetoond dat de humanistische levensovertuiging weerklink vindt, ongeacht ontwikkeling en welstand.

Van de uit eigen omgeving ge-

rukten vormen de gedetineerden in de strafgestichten een geheel andere categorie. Op aandrang van het Verbond werd in 1954 voor hen de mogelijkheid van humanistische geestelijke verzorging geopend. Het spreekt vanzelf, dat deze geestelijke arbeid niet minder dan alle andere zijn bijzondere eisen stelt, die niet in enkele woorden zijn aan te geven.

Ofschoon deze tak van Practisch Humanisme nog tot de jongste behoort is reeds duidelijk geworden dat ook de mens in gedwongen afzondering door de humanistische geestelijke arbeid weer de moed en de kracht kan vinden om door te gaan.

Zo zijn er nog verscheidene terreinen, waar aan Practisch Humanisme behoefte is. Een van de voornaamste taken die het Verbond zich dan ook voor de komende jaren stelt, is verdere uitbreiding van dit werk. Daarvoor heeft het de steun nodig van alle bevoorrechten, die het zelf zonder de hulp van Practisch Humanisme kunnen stellen. Zullen zij die steun geven?

Het antwoord op die vraag wacht het Verbond met vertrouwen af. Wie zelf weet op menselijke krachten te zijn aangewezen, kan het niet onverschillig laten, dat anderen, die denken als zij, dreigen onder te gaan, als geen mens naar ze omkijkt.

Al kon het dan nog niet altijd en overal, het Verbond deed het uiterste, opdat wel naar hen omgekeken wordt.

Daardoor hebben eenzamen en ontmoedigen het mens-zijn weer ontdekt, toen ze meenden er mee afgerekend te hebben.

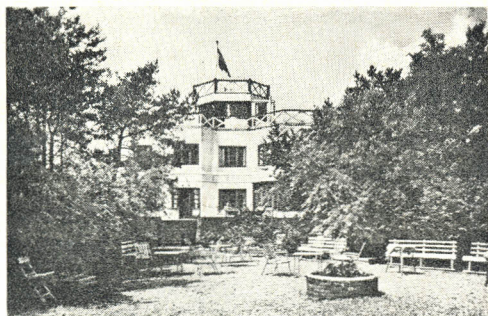
HUMANISTISCHE GEESTELIJKE VERZORGING IN DE STRAFGESTICHTEN

Geestelijke raadslieden
zijn werkzaam in:

Alkmaar, Strafgewangenis
Almelo, Huis van Bewaring
Amsterdam, Huis van Bewaring I
en II
Arnhem, Strafgewangenis en
H. v. B.
Assen, Huis van Bewaring
Breda, Strafgewangenis en H. v. B.
Dordrecht, Huis van Bewaring
Groningen, Strafgewangenis en
H. v. B.
Den Haag, Strafgewangenis en
H. v. B.
Haarlem, Strafgewangenis en H.v.B.
Hoorn, Strafgewangenis
Leeuwarden, Strafgewangenis en
H. v. B.
Norg, Strafgewangenis
Rotterdam, Vrouwengewangenis en
H. v. B. en Strafgewangenis
Utrecht, Huis van Bewaring I en II
Zutphen, Jeugdgewangenis en
H. v. B.
Zwolle, Huis van Bewaring

Voor inlichtingen kan men zich
wenden tot:

1. Humanistisch Verbond, Bleijenburgstraat 1, Utrecht.
2. De contact-ambtenaar van het Ministerie van Justitie voor de geestelijke raadslieden, P. A. Pols, De Ganskuyt 67A, Amersfoort.

Zomerwerk en „De Ark”

Ook onbezorgd

Wie dit geschrift tot hiertoe zorgvuldig heeft willen lezen, heeft hopelijk een meer dan oppervlakkige indruk van het Verbondswerk gekregen, al zal hij willen begrijpen dat in een kort bestek als dit veel niet anders dan zeer beknopt en veel ook in 't geheel niet aangeroerd kan worden.

Zonder twijfel zullen verschillende lezers de onderscheidene activiteiten verschillend waarderen. De één zal het werk in de arbeiderskampen bijzonder belangrijk vinden, de ander zal vooral de gemeenschapsopbouw ter harte gaan. Dit is niet verwonderlijk; ook bij de Verbondsleden loopt vanzelfsprekend de belangstelling voor de verschillende taken uiteen.

In één opzicht evenwel zou de reactie van de lezers wel eens gelijkluidend kunnen zijn. Het zou niet behoeven te verwonderen als na lezing van het voorgaande bij velen de gedachte opkwam. „Wat is dit alles loodzwaar van ernst; wordt er in het Verbond ook wel eens gelachen anders dan per ongeluk of clandestien?”

De Verbondspraktijk laat zien dat er geen aanleiding is voor deze

verontrusting. Humanisten zijn ook bereid het betrekkelijke der dingen te zien en is dit alleen al niet een vruchtbare bodem voor de humor? Het is geen uitzondering wanneer een schijnbaar onoverbrugbare tegenstelling in een discussie wordt opgelost door een bevrijdende lach.

Van den beginne af is begrepen dat het humanisme niet alleen is te ontmoeten in het gesprek, de discussie en de studie, maar ook en niet minder in de gemeenschappelijke beleving van onbekommerder zaken.

Zo werd al heel gauw een plaats ingeruimd voor de genoeglijke dingen des levens. Men trok naar buiten en men gaf zich niet eens zo heel veel moeite om te verbergen dat soms de onmiskenbaar belangwekkende excursie niet veel meer dan een degelijke aanleiding was om eens onbezorgd bij elkaar te zijn.

Gemeenschappen en gewesten organiseren landdagen en weekends waar jong en oud genieten van het buiten-zijn, waar wordt gezongen en gemusiceerd, waar al dan niet naar aanleiding van het programma iets wordt beleefd van het in-gemeenschap-zijn.

Ook groeide de behoefte om met elkaar de vakantie door te brengen. Zo ontstonden de eerste familie-kampen, die thans niet meer uit het Verbondsleven zijn weg te denken. In deze familie-kampen staan de kinderen onder de hoede van ervaren leiders, die de vakantie voor de kinderen tot een waar feest maken. Daardoor hebben de ouders meer gelegenheid om aan de gemeenschappelijke kampbelevissen deel te nemen. Er wordt steeds voor een zeer gevarieerd programma gezorgd. Maar men kan er ook alleen op uit trekken om van natuur en rust te genieten. Het is juist dit goede evenwicht tussen gezamenlijk doen en persoonlijke voorkeur van de deelnemers, dat deze kampen zo aantrekkelijk maakt.

Dit zomerwerk kreeg een nieuwe stimulans door de opening in 1952 van het eigen vakantie- en conferentie-oord De Ark in Nunspeet. Vele individuele gasten bezoeken jaarlijks De Ark. Enkele weken worden gereserveerd voor de familie-kampen. Voorts worden er studie- en kaderbijeenkomsten gehouden. Het „jeugdgeheel”, ook wel vooronder genoemd, wordt in voor- en najaar bevolkt door groepen scholieren, die er onder leiding van hun leraren of onder-

wijzers studie- en vakantie-
weken doorbrengen. In de
zomer zijn er kinderkampen,
waar onder bekwame leiding
kinderen van zeven tot twaalf
jaar een zinvolle vakantie door-
brengen.

De Paas-, Pinkster- en Kerst-
kampen zijn gebeurtenissen vol
vreugde en verkwikking, waar-
over nog maanden naderhand
gesproken wordt evenals over
de speciale vacantieweken voor
huisvrouwen en bejaarden.

De Humanistische Jongeren
Gemeenschap en de Humanis-
tische Jeugd Beweging organi-
seren jaarlijks tentenkampen,
waar de jonge deelnemers
streven naar een waarachtige
levensstijl.

Het zomerwerk van het Ver-
bond is geen doel op zichzelf.
Het wil ontspanning geven in
het dikwijls te gespannen
leven. Daardoor past het vol-
komen in een beweging, ge-
dragen door een overtuiging,
die het gehele leven door-
drenkt, ook de zonzijde ervan.

Stichting Humanistisch Vacantie-
en Conferentie-oord De Ark,
Belvédèrelaan 14, Nunspeet
Telefoon 03412-2404

Een eigen stem

Er is in dit geschrift reeds gesproken over het eigen gezicht dat het Verbondswerk aan het humanisme gaf; de opsommingen van het vele praktische werk lieten zien, dat het ook handen kreeg om te doen.

Met recht kan men zeggen dat het Verbond gestalte gaf aan een idee, die daarvoor alleen in gedachten leefde.

Deze belichaming zou niet volledig zijn geweest, wanneer deze gestalte ook niet een stem zou zijn verleend om zich te doen horen.

Welnu, deze stem klinkt door de meer dan honderd sprekers, die regelmatig voor de gemeenschappen optreden en daar in bezinningstoespraken en cursussen, in leergesprek en andere moderne vormen van groepsbespreking bijdragen tot de verbreding en verdieping van het humanisme.

Ook door de radio is de stem van het humanisme te beluisteren. In de eerste plaats dank zij de VARA. De gastvrijheid van deze omroepvereniging dateert reeds van 1946 en leidde tot de Zondagochtendrubriek „Geestelijk Leven”, die zich in de loop der jaren een grote schare van luisteraars verwierf. Bovendien abonneerden zich honderden op „Het Woord van de Week”, de gedrukte uitgave van deze radio-lezingen. Ook de Regionale Omroep Noord en de Wereldomroep geven regelmatig gelegenheid voor humanistische toespraken. De AVRO stelde tot voor kort slechts zo nu en dan haar microfoon voor het humanisme open. Nu zullen ook in het programma van deze omroep regelmatig humanistische uitzendingen worden opgenomen.

De stem van het humanisme klinkt ook en vooral door het geschreven woord.

Onmiddellijk na de oprichting verscheen het eerste nummer van

[illegible]

Daarnaast ontvangen de leden het mededelingenblad „In en Om het Humanistisch Verbond” en kent de interne verbondsorganisatie periodieken voor verscheidene categorieën van medewerkers als raadslieden en sprekers. Bovendien geven steeds meer gemeenschappen eigen mededelingenbladen uit.

Verder heeft het Verbond het licht doen zien aan tientallen brochures en boeken. Daarbij zijn er die algemene voorlichting geven over humanisme en Verbond, zoals „Beginsel en Doel”, „Wat ben ik eigenlijk” en „Een poging tot plaatsbepaling”. In meer populaire trant is „Een verrassende ontmoeting” geschreven, terwijl „A.B.C. voor mens en samenleving” de visie van een humanist geeft op allerlei levensproblemen waar ieder mee te maken heeft. Andere geschriften belichten bepaalde aspecten van het humanisme nader, zoals „Humanisme en Religie”, dat een aantal opstellen bevat over verschillende religieus-humanistische stromingen. Tenslotte valt nog te noemen „Ontmoeting der levensovertuigingen”, waarin o.m. van rooms-katholieke, vrijzinnig-protestantse en gereformeerde zijde een oordeel over het humanisme wordt gegeven.

Deze vrij willekeurige keuze kan reeds een beeld geven van de verscheidenheid der uitgaven. Uit het feit dat meer dan 110.000 exemplaren hun weg naar de lezers vonden, mag blijken, dat de brochure-verkoop van niet te verwaarlozen betekenis is bij het streven om het humanisme een stem te geven.

Dat deze stem ook wordt gehoord en verstaan kan worden afgeleid uit verschillende feiten, zoals:

- het groeiend ledental van het Verbond;
- de belangstelling voor geschriften en periodieken;
- de grote kring van radio-luisteraars;
- de aandacht voor het humanisme, ook buiten het Verbond.

Een andere vraag is of reeds voldoende sympathiserenden deze stem ook volgden tot in het Verbond.

Vast staat, dat tallozen die nog niet toetraden, niet minder dan de Verbondsleden de humanistische levensovertuiging zijn toegedaan. Zij zouden door lid te worden het Verbond de best denkbare jubileum-gave schenken en zichzelf de voldoening mee te doen aan een beweging, die het reeds te lang zonder hen moest stellen.

Dieper gravend

Socrates was in het Griekenland van de vijfde eeuw vóór Christus degene, die zich en anderen reenschap vroeg van denken en handelen, de zoeker naar de levenswaarheden, naar de normen in het menselijk bestaan, de criticus van de zinloze traditie, van de heilige huisjes.

Van de oprichting af is in het Verbond grote betekenis gehecht aan een zo ruim mogelijke verbreiding van de humanistische gedachten door woord en geschrift. Niet in de hoop, dat daardoor anderen tot het humanisme zullen worden overgehaald. Een levensovertuiging verwerft men niet door het lezen van een geschrift alleen. Neen, te verwachten valt slechts, dat anderen in toespraak of brochure hun eigen diepste overtuigingen zullen herkennen en daardoor zichzelf als humanist zullen ontdekken. Dat deze verwachting niet is beschaamd toont het toenemend ledental.

Echter van humanistische lectuur mag meer worden verwacht dan beschrijven en toelichten van de humanistische levensovertuiging. Het is van niet minder belang na te gaan tot welke houding deze overtuiging leidt ten aanzien van bepaalde problemen van mens en maatschappij.

Zo spreekt het voor de humanist vanzelf dat zijn overtuiging ook van diepgaande invloed is op zijn meningen en handelingen op opvoedkundig terrein. Dit te weten is evenwel niet voldoende. Wie op een of andere wijze met opvoeding te maken heeft, zal behoefte voelen zich meer in de hiermee samenhangende vragen te verdiepen. Dan is het voor hem van grote waarde te kunnen beschikken over een deskundig oordeel op dit terrein.

Om dit te bereiken heeft het Verbond in de loop der jaren verschillende commissies ingesteld met de opdracht bepaalde pro-

blemen nader van humanistisch standpunt uit te bestuderen en hun bevindingen in een rapport vast te leggen. De aldus verkregen rapporten geven uiteraard niet een mening voor eens-en-altijd en evenmin pretenderen zij de enig juiste humanistische opvatting te geven. Hun grote waarde schuilt vooral hierin dat zij verheldering kunnen brengen bij geestverwant en andersdenkende. Bovendien kunnen zij leiden tot verdere uitwerking en verdieping en kunnen zij velen tot steun zijn bij eigen oordeelsvorming, niet in het minst doordat meestal na het verschijnen van elk rapport in kleine kringen de behandelde stof gezamenlijk wordt bestudeerd.

Wie de noodzaak van verdere uitwerking van het humanisme erkent, zal verder willen gaan.

Hij zal ook inzien, dat de wijsgerige en andere wetenschappelijke achtergronden van het humanisme om diepgaande bestudering vragen.

Om deze bestudering op wetenschappelijk niveau te bevorderen heeft het Verbond de stichting „Socrates” in het leven geroepen.

Deze stichting heeft reeds verscheidene activiteiten ontplooid. Ieder jaar organiseert zij een zomerschool, waarvan de deelnemers, voorgelicht door een aantal deskundigen, zich diepgaand met een bepaald vraagstuk bezig houden. Ook de door haar georganiseerde landdagen zijn aan de bestudering van wetenschappelijke, wijsgerige en culturele onderwerpen gewijd.

Aan de Technische Hogeschool te Delft onderhoudt „Socrates” een bijzondere leerstoel in de wijsbegeerte, in het bijzonder met betrekking tot de humanistische levens- en wereldbeschouwing.

Tenslotte geeft zij een driemaandelijks tijdschrift voor wetenschap en cultuur uit, genaamd „Rekenschap”, waarvan in 1956 de derde jaargang verschijnt.

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Contribuant van de Stichting:
f 2,50 per jaar

Donateur van het Leerstoelfonds:
f 12,— per jaar

Abonnement tijdschrift *Rekenschap*:
f 7,50 per jaar
(voor donateurs en contribuanten en
voor studenten f 6,— per jaar)

Aldus wordt het humanisme ook van wetenschappelijke zijde benaderd. Het spreekt vanzelf dat niet alle Verbondsleden daadwerkelijk aan deze arbeid deelnemen, omdat de belangstelling en bekwaamheid van velen anders is gericht. Maar ook zij zijn overtuigd van de grote waarde van dit werk, dat een onmisbaar aandeel leverde in de positie, die het Verbond thans na 10 jaren inneemt.

RAPPORTEN:

October 1947:

Bijbelkennis en Godsdienstonderwijs

Maart 1950:

Echtscheiding

September 1950:

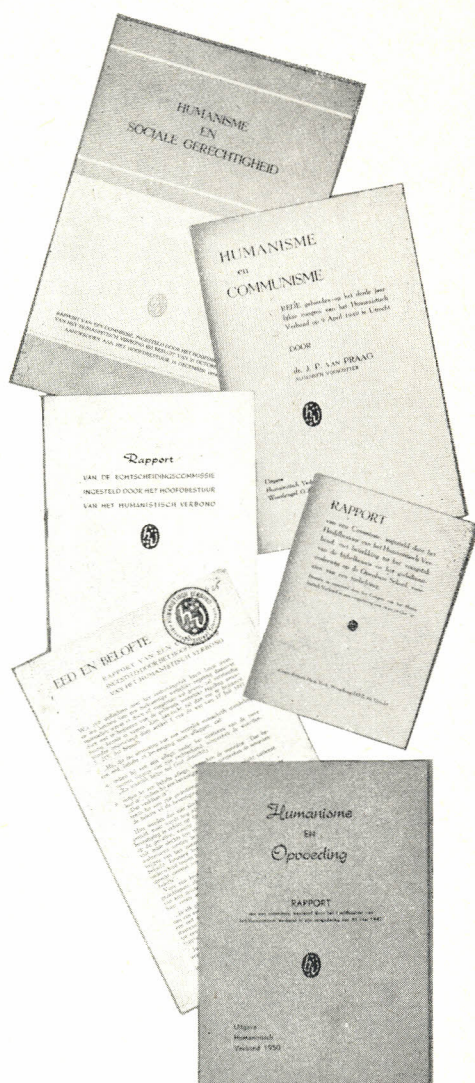
Humanisme en Opvoeding

October 1950:

Eed en Belofte

December 1954:

Humanisme en Sociale Gerechtigheid

Een beweging

Een levende organisatie als het Humanistische Verbond blijft niet op zich zelf staan, maar stimuleert tot verdere vormgeving en leidt tot samenwerking met anderen.

Het in omvang en verscheidenheid groeiende werk maakte in het Verbond allerlei instellingen en organen nodig zoals commissies voor bepaalde taken (o.m. Practisch Humanisme en radiozaken), topkader- en sprekersconferenties, gewestelijke organen enz. De Stichting „Socrates” werd reeds elders genoemd, evenals de geheel eigen betekenis van de plaatselijke gemeenschappen. Boven dit alles zetelt het jaarlijks congres, dat als hoogste Verbondsorgaan, volledige opening en verantwoording van zaken geeft.

Binnen het Verbond ontstond verder de Humanistische Jongeren Gemeenschap voor jongeren van 18—30 jaar; daarnaast is voor de 14- tot 20-jarigen de Humanistische Jeugdbeweging in opbouw. Voorts zijn er contacten met de Studentenvereniging op Humanistische Grondslag en is het Verbond vertegenwoordigd in de Moderne Jeugdraad. Ook in de Stichting Ankerclubhuizen, die een belangrijke bijdrage levert in het z.g. massa-jeugdwerk, werkt het Verbond mee.

Onder „Practisch Humanisme” werd reeds gewezen op de Humanistische Bureaux voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden, die worden georganiseerd door een stichting, ontstaan als resultaat van een samenwerking tussen Humanistisch Verbond en de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag „Humanitas”. Ook overigens is er een vruchtbare samenwerking met deze vereniging, die reeds in 1945 werd opgericht en die een steeds toenemende activiteit ontplooit op het zeer uitgestrekte terrein van het moderne maatschappelijk werk, dat onder meer kinderbe-

Humanistisch Verbond

Comm Pract Humanisme

Stichting Socrates

Organen:

In en Om

Mens en Wereld

Rekenshap

Vacantie en Confe-
rentie-oord De Ark

Hum. Jongeren Gem.

Orgaan: De Libertijn

OVERZICHT
HUMANISTISCHE
ORGANISATIES
EN ORGANEN

Humanitas, veren.
v. Maatsch. Werk

Secties v. Kinderbesch

Reclass. Gezinsverz

Bejaarden, Alg. M. Z.

Organen:

Van Mens tot Mens

Humanitas

Kindertehuis

Ellichem

Ver. v. Gezinsverz.

Fonds Makkerhulp

Stud. Ver. op Hum. Grsl.

Orgaan: Drupelsteen

Sticht. Bur. v. Lev.
en Gezinsmoeilijkh.

Hum. Jeugd Bew.

Orgaan: Trefpunt

St. Hum. Centrum
Mens en Wereld

Documentatie dienst

St. Hum. Thuisfront

Orgaan: Zo

St. Mil. Tehuizen

Hum. Werk. Gem. P. v. d. A.

Orgaan: Vernieuwing

Vrijd. Ver. De Dageraad

Orgaan: De Vrijdenker

A. H. Gerhard St.

Pens. teh. v. Bej

Hum. Inst. v. Soc. Ond.

Ver. de Weezenkas

Opv. van wezen

Legenda:

- Zusterorganen
- Aff. organen
- Verbindingen
- Contacten

scherming, gezinsverzorging, reclassering en bejaardenzorg omvat. In de A. H. Gerhardstichting streeft het Verbond tezamen met de Vrijdenkersvereniging „De Dageraad” naar de oprichting van pensiehthuizen voor bejaarden. De vestiging van een dergelijk tehuis in Amsterdam valt binnen afzienbare tijd te verwachten.

Als overkoepelende organisatie voor alle humanistische verenigingen fungeert het Humanistisch Centrum „Mens en Wereld”, waarin ook wordt deelgenomen door het Humanistisch Thuisfront, dat zich belast met de geestelijke en culturele verzorging van buitenkerkelijke militairen.

De betekenis van „Mens en Wereld” groeit voortdurend. De werkzaamheden van dit Humanistisch Centrum voltrekken zich uiteraard voor een groot deel binnen de kring van de aangesloten organisaties. Naar buiten treden o.m. ook op de Humanistische Pers- en Documentatiedienst, het Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek en de Emigratie-Commissie.

Al kan in een klein bestek als dit niet veel meer dan een vrij droge en zeer summiere opsomming van allerlei organen en instellingen worden gegeven, toch blijkt hopelijk ook hieruit reeds, dat de humanistische levensovertuiging in een luttel aantal jaren het aanzien heeft gegeven aan een veelomvattende en levende beweging.

Een beweging, ja zo mag dit complex worden genoemd, niet in het minst omdat zij duizenden in beweging bracht voor taken, die voordien in het buitenkerkelijk volksdeel ongedaan bleven.

Ook internationaal

Het spreekt vanzelf dat een levensovertuiging als de humanistische, die zich op algemeen-menselijke vermogens beroept, zijn aanhangers niet alleen in Nederland vindt.

Het behoeft evenmin te verwonderen, dat ook in andere landen verenigingen zijn ontstaan met het doel de humanistische levens- en wereldbeschouwing te verdiepen en uit te dragen, ook al zijn beginselomschrijving en taakopvatting niet in alle opzichten gelijk aan die van het Verbond.

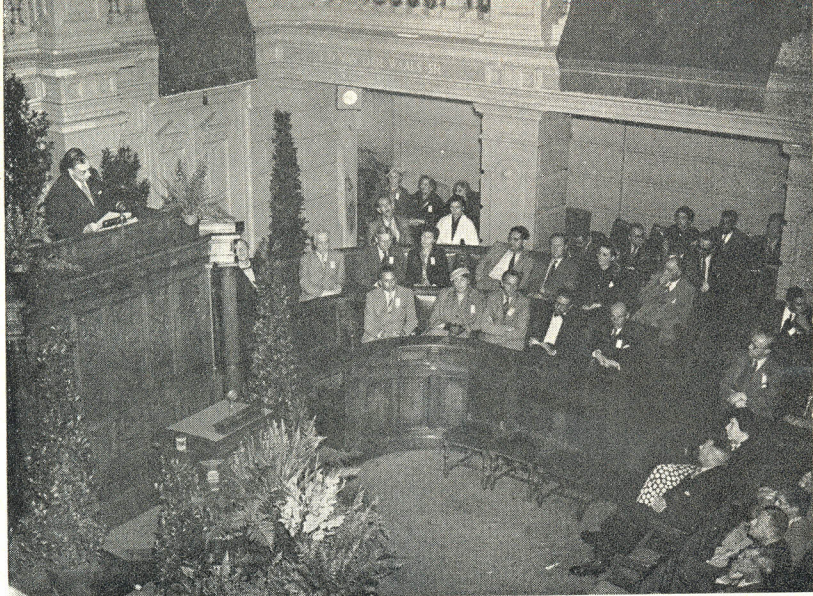
Ook in leeftijd lopen de verschillende organisaties uiteen. De A.E.U. (American Ethical Union) dateert van 1876; het Humanistisch Verbond in Vlaanderen van 1951.

Dat er ondanks alle verschillen in wezen evenwel een verheugende mate van overeenstemming bestaat, is gebleken op het eerste internationale congres, dat in Augustus 1952 op initiatief van het Nederlandse Humanistisch Verbond in Amsterdam plaats vond.

Dit congres, waarvan Julian Huxley — voormalig directeur van de Unesco — als president optrad, hield zich bezig met verscheidene vraagstukken, zoals „Wetenschap en democratie” en „Humanisering van de mens in de samenleving”.

Het congres besloot tot de oprichting van een internationale organisatie en koos daarvoor als naam de „International Humanist and Ethical Union” (I.H.E.U.). Als grondslag voor deze Internationale Humanistische Unie stelde het congres een Humanistisch Manifest op, waaruit de hoofdpunten zijn:

1. Het humanisme is democratisch.
2. Het poogt een scheppend en niet een vernietigend gebruik te maken van de wetenschap.

Openingsrede van Julian Huxley op het 1e Internationale Congres in 1952

3. Het legt de nadruk op de waardigheid van de mens en het recht van het individu op de grootst mogelijke vrijheid van ontwikkeling, die te verenigen is met de rechten van anderen.
4. Het legt er de nadruk op, dat persoonlijke vrijheid een doel is, dat moet worden gecombineerd met sociale verantwoordelijkheid om te verhinderen, dat zij wordt opgeofferd aan de verbetering van de materiële welstand.
5. Het humanisme is een levenshouding, die streeft naar de grootst mogelijke ontplooiing door het bevorderen van een ethische en scheppende levenswijze.

Bij de I.H.E.U., waarvan het bureau is gevestigd te Utrecht, zijn aangesloten uit de Ver. Staten van Noord-Amerika: de American Ethical Union en de American Humanist Association; uit Groot-Brittannië: de British Ethical Union; uit Oostenrijk: de Wiener Ethische Gemeinde; uit België: het Humanistisch Verbond; uit India: de Indian Radical Humanist Movement en uit Nederland:

het Humanistisch Verbond en de Ver. voor Maatschappelijk Werk op humanistische grondslag „Humanitas”.

Contacten worden verder onderhouden met organisaties en/of personen in Duitsland, Frankrijk, Noorwegen, Israël, Japan en Afrika. Het tweede internationale congres komt in Augustus 1957 in Engeland bijeen. Ter voorbereiding daarvan werden reeds regionale conferenties gehouden, waarvan de Europese in Augustus 1955 te Antwerpen plaats vond met deelnemers uit België, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Nederland, Noorwegen en Oostenrijk, terwijl ook uit India en Amerika vertegenwoordigers aanwezig waren.

De betekenis van deze internationale arbeid moge worden aangegeven met de volgende aanhaling uit de toespraak, waarmee het Internationale Congres gesloten werd:

„We hebben een begin gemaakt met het internationale humanisme handen te verschaffen om zijn denken en doen, leven en liefhebben vorm te geven. Moge het waar zijn dat we geen afgeronde leer hebben geformuleerd, noch een volledig maatschappelijk en politiek program, we hebben niettemin een verklaring opgesteld, die ons in staat moet stellen ons werk te beginnen en te werken voor de gemeenschappelijke hoop van miljoenen: een wereld veilig voor menselijkheid”.

Een plaats onder de zon

Wie de Nederlandse verhoudingen kent, weet dat nog steeds velen de neiging hebben de niet-godsdienstigen in het algemeen en de humanisten in het bijzonder tot tweede-rangsburgers te degraderen. Dezulken menen dat opvattingen eerst achtenswaardig zijn, indien ze Christelijk kunnen worden genoemd en dat de werkzaamheden van de humanistische beweging geen steun toekomt, zeker niet van overheidswege.

Tegen deze discriminatie verzet zich het Humanistisch Verbond. Het verzet zich ertegen, wanneer in wetgeving of rechtspraktijk niet of niet voldoende rekening wordt gehouden met beginselen en inzichten, die leven onder de honderdduizenden Nederlanders die niet tot enig kerkgenootschap gerekend willen worden.

Zo heeft het gewezen op de moeilijkheden, die in de weg worden gelegd aan hen die als getuige in een rechtszaak, bezwaar maken tegen het afleggen van de eed. Het heeft bij de echtscheidingswetgeving aangedrongen op een regeling, welke ook voor niet-godsdienstigen aanvaardbaar zou kunnen zijn. Het heeft zich uitgesproken over godsdienstonderwijs op de openbare school; het heeft zijn stem laten horen bij de behandeling van de crematiewetgeving enz.

Bijzondere aandacht moest het Verbond besteden aan het recht op humanistische geestelijke verzorging van buitenkerkelijken in leger, arbeiderskampen, gevangenissen, e.d.

Het zou voor ieder vanzelfsprekend moeten zijn dat deze medeburgers kunnen rekenen op de medewerking van de overheid, die over de middelen beschikt, waaraan ook zij hebben bijgedragen. Niet zodra echter werd subsidiëring van overheidswege van een bepaalde tak van humanistische activiteit aanvaard (zoals voor de

kerken reeds sedert lang geschiedt) of zelfs maar bepleit of van allerlei kanten braken protesten los. Wat daarbij van sommige zijden aan schampere, domme critiek en aan verdachtmakingen en verdraaiingen over het humanisme en het Verbond is uitgestort, kan hier beter niet worden herhaald.

Daartegenover bleef het Verbond zijn opvattingen en verlangens verdedigen, ook door zich te wenden tot overheid en parlement.

Het middel der demonstratieve vergadering werd aangegrepen toen aan het

einde van 1953 de confessionele partijen in de Tweede Kamer de motie-Stokman aanvaardden, waardoor het gelijk recht van de humanistische, geestelijke verzorging ernstig werd bedreigd. In Groningen, Den Haag en Hengelo kwamen 3500 personen bijeen om te getuigen voor de vrijheid van geestelijke verzorging.

Ook daarna is het Verbond doorgegaan zijn eis van rechtvaardigheid te stellen en toe te lichten o.m. in „Het Humanistisch Verbond antwoordt”, een reactie op een rapport van het (R.K.) Centrum voor Staatskundige Vorming, dat door het Pinkster-Mandement-1954 vrijwel geheel werd gesanctionneerd.

Zonder ophouden is er door het Verbond op gewezen, dat de humanistische geestelijke verzorging niet streeft naar een monopoliepositie voor alle buitenkerkelijken, noch aanhangers tracht te werven, noch andermans levensovertuiging tracht af te breken.

Van meet af aan hebben de Verbondseisen echter ook begrip en instemming bij andersdenkenden ontmoet. Steeds meer dringt door

1953

„De Kerk moet haar zeer bijzondere positie en de gelegenheid tot vervulling van haar zending ook tegenover de buitenkerkelijke militairen onverkort behouden. Een optrekken van het principieel zoveel lagere naar het vlak van de religieuze verzorging is voor onze fractie ten enenmale onaanvaardbaar.”

De Heer
Ruijs de Beerenbrouck
in de vergadering
van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
d.d. 3 Februari 1953.

dat de humanistische geestelijke verzorging wordt aangeboden als een dienst om der wille van de medemens, die daaraan behoefte heeft.

10 jaar lang heeft het Verbond pal gestaan voor de rechten van de buitenkerkelijken, in de ruimste zin.

Daarmede is niet alleen het belang van dit in de minderheid zijnde volksdeel gediend.

Deze strijd voor de rechten van een minderheid betekent tevens verdediging van een kostbaar Nederlands erfgoed en dient daardoor het gehele Nederlandse volk.

1955

Vrijheid van geweten, geloofsovertuiging en medeverantwoordelijkheid voor de vrijheid van de ander, zijn verworvenheden en waarden, die wij als christenen tezamen met niet-christenen in het staatkundige en ook in het maatschappelijke leven hebben te verdedigen en te verdiepen.

Met het oog op onze verantwoordelijkheid voor deze waarden mogen wij ook als christenen geen moeilijkheden in de weg leggen aan de humanisten, als zij een eigen plaats vragen voor hun zorg aan de mens in de strijdkrachten en op andere plaatsen in de samenleving.

Uit:

Herderlijk schrijven
vanwege de
Generale Synode van de
Nederlandse Hervormde Kerk.

1955.

Het humanisme kreeg een eigen gezicht in
 v de volksgemeenschap.
 In de plaatselijke gemeenschappen vonden
 v velen een verbond.
 Praktisch humanisme maakte ernst met
 v menselijke verbondenheid.
 Arbeiderskampen en strafgestichten kregen
 v steun in nood.
 Het zomerwerk en „De Ark” brachten ook
 v onbezorgde vreugde.
 Woord en geschrift gaven het humanisme
 v een eigen stem.
 „Socrates” en rapporten leidden tot
 v verdieping.
 Humanistische organisaties werden tot
 v een beweging.
 Het humanisme kreeg vorm en gestalte
 v ook internationaal.
 Met kracht en beleid werd gestreden voor
 v gelijk recht.

10 jaar arbeid in 10 punten

Wat doet U?

Wat doet U?

Wat doet U?

WAT U DOEN KUNT?

Giro jubileumfonds: 7156

1946 - 1956